

NN

Laholms kommun
Humlegången 6
312 80 Laholm

Tillsynsbeslut enligt lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag m.m.

Slutsatser

1. Boverket uppmanar Laholms kommun att framöver fatta skriftliga beslut innan åtgärderna utförs och att i besluten också ange med vilket belopp bidrag beviljas.
2. Boverket anser inte att kommunens handläggningstid i ärendet varit anmärkningsvärt lång.
3. Boverket noterar att det i ärendet saknas skriftlig fullmakt från NN om att hon överlätit åt kommunen att ombesörja att anpassningsåtgärderna ska utföras. Boverket riktar kritik mot Laholms kommun för att ha beställt och betalat anpassningsåtgärder utan att tillse att ett fullmaktsförhållande mellan kommunen och sökanden klarlagts genom en skriftlig fullmakt. Boverket uppmanar vidare kommunen att framöver, i de fall en sökande vill uppdra åt kommunen att agera ombud, dels använda en skriftlig, tydlig och separat fullmaktsblankett, dels informera sökanden om vad en fullmakt har för faktisk verkan och att en fullmakt kan återkallas i vissa fall.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

NN ansökte om bostadsanpassningsbidrag hos Laholms kommun den 27 april 2012. Kommunen gjorde två hembesök under maj månad. Laholms kommun biföll genom ett skriftligt beslut den 26 juni 2012 ansökan delvis. Enligt beslutet avser bidraget ramp till ytterdörr, kil till altandörr, borttagning av tröskel, breddning av dörr till toalett och ombyggnad av badrum. Med stöd av 6 § lagen om bostadsanpassningsbidrag avslås vissa delar av ansökan. I beslutet finns en fullföljdshänvisning.

Anmälan

En privatperson utan koppling till det aktuella ärendet gjorde den 9 augusti 2012 en anmälan om tillsyn till Boverket, efter att ha läst om ärendet i tidningen. Boverket inledde förevarande tillsynsärende mot bakgrund av denna anmälan och gav såväl kommunen som NN möjlighet att yttra sig.

Kommunens yttrande

I skrivelse till Laholms kommun den 22 augusti 2012 uppmanade Boverket kommunen att yttra sig över anmälan och bifoga akten i ärendet.

Laholms kommun yttrade sig den 10 oktober 2012 och bifogade akten i ärendet. I yttrandet har kommunen redogjort för handläggningen och har uppgett att det vid hembesöket den 24 maj 2012 meddelades att det beräknades ta en till två månader innan arbetet kunde påbörjas. Det meddelades vidare att arbetet, när det påbörjats, beräknades ta en till två veckor. Kommunen har även anfört att ytterligare fördröjning i arbetet skedde på grund av att det var mitt i semesterperioden. Kommunen har därefter medgett att det finns brister i handlägningsprocessen och oklarheter i dokumentationen.

NN:s yttrande

NN inkom med yttrande den 15 november 2012. Hon har i huvudsak anfört följande. Den 19 maj 2012 fick hon hjälp av sin dotter att tömma badrummet så att anpassningen av badrummet kunde genomföras. Den 23 maj 2012 blev NN inlagd på sjukhuset och var kvar där fram till den 26 juni 2012. Under denna period blev hon inte kontaktad av kommunen och följaktligen utfördes inget arbete under denna tid. När NN kommit hem från sjukhuset började anpassningsarbetet att utföras. Det innebar att NN, som är rullstolsburen, fick sitta i vardagsrummet under tiden arbetet pågick, utan skydd för vare sig byggdamm eller buller.

Till följd av arbetet i badrummet var NN utan toalettstol i cirka en vecka. Hon fick under denna period använda en potta i sovrummet, som hemtjänsten hjälpte till med att tömma. När snickaren var färdig hade NN en fungerande toalett, men det återstod fortfarande vårumsarbete i badrummet. När NN i början av juli fick klart för sig att arbetet på grund av semestrar inte skulle färdigställas omedelbart, kontaktade hon kommunen. Enligt handläggaren skulle någon annan hantverkare slutföra arbetet, så att hon som enskild inte skulle bli drabbad. Trots detta slutfördes inte arbetet förrän i augusti 2012. Under denna period var NN utan dusch.

NN är kritisk till hur ärendet har handlagts, eftersom hon under sin rehabilitering i stort sett fick bo i en byggarbetsplats under cirka sju veckor och under denna tid inte kunde sköta sin hygien på ett tillfredsställande sätt. Hon menar att om hon hade informerats om hur hennes anpassning skulle hanteras så hade hon kunnat ordna med ett alternativt boende.

Boverkets bedömning

Enligt 3 § lagen om bostadsanpassningsbidrag har Boverket tillsyn över kommunernas bidragsverksamhet. Tillsynen avser en granskning av kommunernas formella hantering av ärenden om bostadsanpassningsbidrag. Granskningen kan ske på Boverkets eget initiativ eller efter anmälan från en enskild. Granskningen avser till exempel kommunernas handläggningstid och bemötande men även andra frågor som regleras i förvaltningslagen (1986:223).

Boverket gör följande bedömning.

Beslut

I förvaltningslagen (1986:223) är utgångspunkten att myndigheter ser till att dokumentera sina beslut. En sådan skyldighet följer av bland annat allmänna grundsatser (se bland annat Trygve Hellners och Bo Malmqvist, Förvaltningslagen med kommentarer, tredje upplagan, sidorna 234 – 235 och 275). I detta hänseende vill Boverket vidare framhålla att Justitieombudsmannen, JO, har påtalat vikten av att fatta formella, skriftliga beslut innan åtgärderna påbörjas. Ett beslut om bostadsanpassningsbidrag efter att åtgärderna har utförts medför en fördröjning av en eventuell överprövning, det vill säga ett överklagande (JO 2004-06-14, dnr 1739-2004 och 1740-2004). Boverket vill därutöver understryka att ett skriftligt beslut ska fattas i förväg även om en sökande har befullmäktigat kommunen att välja entreprenör och betala denne.

I förevarande fall fattades det skriftliga beslutet om bostadsanpassningsbidrag efter det att vissa av åtgärderna hade utförts. Mot bakgrund av det ovan anförda uppmanar Boverket Laholms kommun att framöver alltid fatta skriftliga beslut innan åtgärderna påbörjas, oavsett om kommun har fått en fullmakt av sökanden.

I beslutet om bostadsanpassningsbidrag av den 26 juni 2012 framgår inte heller något bidragsbelopp. Det anges i beslutet att rutan för beviljat belopp lämnats tom och att kostnaderna för åtgärderna motsvarar beviljat belopp som betalas ut från Laholms kommun direkt till leverantörer av material och arbete. Boverket vill i detta sammanhang erinra om att bostadsanpassningsbidraget är ett kontantbidrag och att det följaktligen är en summa pengar som kommunen ska bevilja sökanden. Så är fallet även om kommunen har fått fullmakt att betala entreprenören. Boverket vill därför uppmana Laholms kommun att alltid ange ett belopp i beslut om bostadsanpassningsbidrag. Skulle det sedan visa sig att det belopp som angetts i beslutet inte stämmer överens med den faktiska kostnaden är det fullt möjligt att senare rätta till det genom ett ändringsbeslut.

Handläggningstid

Av 7 § förvaltningslagen (1986:223) framgår att varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts.

En kommun är alltså skyldig att se till att handläggningen inte drar ut på tiden i onödan. Kommunen ska utreda ett ärende så fullständigt som möjligt och där-

efter fatta beslut. Vad som är en godtagbar handläggningstid i ärenden om bostadsanpassningsbidrag varierar beroende på ärendets omfattning och svårighetsgrad. Normalt sett räknas handläggningstiden från det datum ansökan inkommit till kommunen till dess att beslut fattats. Eftersom kommunen i förevarande fall har agerat som ombud för sökanden genom att ta på sig att ombesörja att anpassningsåtgärder ska utföras i bostaden, anser Boverket att det är lämpligt att göra en samlad bedömning av såväl tiden fram till beslut, som tiden fram till färdigställandet av åtgärderna, då båda är en del av kommunens handläggning i ärendet om bostadsanpassningsbidrag.

Av handlingarna i ärendet framgår att ansökan om bostadsanpassningsbidrag kom in till kommunen den 27 april 2012 och att beslut fattades 26 juni 2012, vilket ger en handläggningstid på två månader. Denna handläggningstid är enligt Boverket inte anmärkningsvärt lång. NN har emellertid främst anmärkt på tiden efter det skriftliga beslutet, det vill säga när större delen av anpassningarna utfördes. Enligt uppgift påbörjades arbetena i slutet av juni 2012 och färdigställdes i början av augusti 2012, då arbetet i badrummet slutfördes. Även om Boverket har stor förståelse för att NN:s situation har varit otillfredsställande under genomförandet av åtgärderna anser Boverket, bland annat mot bakgrund av att delar av arbetena genomfördes under semesterperioden, att inte heller tiden fram till färdigställandet av åtgärderna kan anses som anmärkningsvärt lång. Boverket finner sammanfattningsvis inte skäl att rikta kritik mot handläggningstiden i ärendet.

Rollfördelning och fullmakt

Rollfördelningen i lagen om bostadsanpassningsbidrag bygger på tanken att det är sökanden själv som ska ingå avtal med en entreprenör som han eller hon har valt och sedan betala entreprenören med beviljat bidrag. Sökanden kan i och för sig välja att befullmäktiga kommunen att avtala med och betala entreprenören. Sökanden måste då informeras om vad en fullmakt faktiskt innebär och att den under vissa förutsättningar kan återkallas. Fullmakten ska i sådana fall vara skriftlig. Det bör också klart anges att sökanden inte behöver befullmäktiga kommunen.

Boverket noterar att det saknas en separat, skriftlig fullmakt i ärendet, men att det i beslutet om bostadsanpassningsbidrag anges att NN "har överlåtit åt Laholms kommun att ombesörja" att anpassningsåtgärder i bostaden ska utföras. Denna formulering får anses utgöra en dokumentation av en muntlig fullmakt som lämnats av NN. Enligt Boverkets uppfattning är det dock olämpligt att använda sig av muntliga fullmakter, bland annat ur bevissynpunkt. Boverket riktar därför kritik mot Laholms kommun för att ha beställt och betalat anpassningsåtgärder utan att tillse att ett fullmaktsförhållande mellan kommunen och sökanden klarlagts genom en skriftlig fullmakt och uppmanar Laholms kommun att i framtida ärenden, om sökanden vill ge kommunen fullmakt, använda en separat, skriftlig fullmaktsblankett.

Som nämnts ovan är huvudregeln att sökanden själv ska ingå avtal med en entreprenör som han eller hon valt och sedan betala entreprenören med beviljat

bidrag. Hur, och i vilken takt anpassningarna utförs omfattas därför i normala fall inte av kommunens ansvar för bostadsanpassningar, utan styrs av avtalsförhållandet mellan beställaren och entreprenören, det vill säga sökanden och entreprenören. Om kommunen däremot ska ombesörja att anpassningsåtgärder ska utföras i bostaden innebär det att det är kommunen som i första hand har kontakt med entreprenörerna, och inte sökanden. Under dessa omständigheter föreligger det en risk att sökanden får uppfattningen att det åligger kommunen att ha kontakt med entreprenörerna och se till att arbetet blir utfört, istället för att själv kontakta entreprenören direkt. När kommunen väljer entreprenörer blir sökanden följaktligen beroende av att kommunen gör ett klokt val, eftersom möjligheten att själv påverka hur anpassningen utförs åtminstone kan uppfattas som liten av sökanden. Det är därför alltid viktigt att kommunen informerar sökanden tidigt i handläggningsprocessen om hur den tänkta rollfördelningen fungerar i ett bostadsanpassningsbidragsärende så att sökanden har möjlighet att själv påverka och göra ett aktivt val.

NN har i sitt yttrande framfört att hon är missnöjd med hur ärendet har handlagts från kommunens sida vad avser genomförandet av åtgärderna. Boverket vill mot bakgrund av det som anförts ovan framhålla att det är en ansvarsfull uppgift för kommunen att företräda sökanden i ett ärende. När det som i detta fall överlåtits till kommunen att ombesörja att anpassningsåtgärder ska utföras har kommunen också ett ansvar för att driva på genomförandet av åtgärderna. Som nämnts ovan har Boverket stor förståelse för att NN:s situation varit otillfredsställande, då genomförandet av åtgärderna dragit ut på tiden. Vid en samlad bedömning anser Boverket dock inte att det finns skäl att rikta kritik mot kommunen avseende dess agerande som fullmäktig.

Ärendet föranleder inte någon annan åtgärd från Boverkets sida utöver de uttalanden som gjorts ovan och ärendet avslutas med ett beklagande av den långa handläggningstiden här på Boverket.

I detta ärende har jurist Johan Kjellberg beslutat. Jurist Kajsa Petersson har varit föredragande.

Johan Kjellberg
jurist

Kajsa Petersson
jurist